

ANNA AGAFIA EGHOLM

18. august 2022
Kl. 19.30

DEBUTKONCERT

I Retrospekt

Spejlbilleder fra den franske post-romantik

DET KONGELIGE DANSKE
MUSIKKONSERVATORIUM

Gratis adgang

dkdm.dk

ANNA AGAFIA EGHOLM

Anna Agafia, som skal til at starte sit tredje år som Artist in Residence ved Augustin Dumay på Queen Elisabeth Music Chapel i Belgien, har de seneste år udmærket sig på den danske såvel som den internationale musikscene. Efter at have vundet alle lokale konkurrencer i løbet af sine studier hos Alexandre Zapolski flytter Anna til Schweiz i 2016. Det er i løbet af denne periode, at Anna tager sine første skridt imod en international solistkarriere. I 2017 vinder hun Ginette Neveu konkurrencen i Frankrig, efterfulgt af en 2. pris ved Ysaÿe konkurrencen i Belgien i 2018, samt to priser ved store internationale konkurrencer i 2019: Carl Nielsen konkurrencen, hvor Anna modtager 3. prisen og 2 specialpriser, og, nogle måneder senere, Tibor Varga konkurrencen i Schweiz, hvor hun foruden 1. præmien også modtager prisen for det moderne stykke. Siden da har den unge violinist fortsat sin rejse mod succes i andre konkurrencer, bl.a. Guadagnini konkurrencen i Stuttgart i 2021.

Anna lever nu et aktivt musikliv og optræder jævnligt som solist med orkester. Derudover er hun en erfaren kammermusiker og bliver ofte inviteret til prestigefyldte festivaler overalt i Europa. I 2018 blev hun udvalgt til at deltage i Chamber Music Connects the World festivalen i Kronberg, hvor hun fik mulighed for at spille med nogle af de største navne, deriblandt Steven Isserlis og Gidon Kremer.

Blandt Annas seneste bedrifter kan man nævne Thierry Scherz prisen, som hun for nyligt modtog som følge af hendes optræden ved Renaud Capuçons festival Sommets Musicaux de Gstaad - en pris, som vil gøre det muligt for hende at indspille en cd som solist med et professionelt orkester under Claves Records.

MEDVIRKENDE

Elias Holm, klaver, Jonathan Swensen, cello, Nicholas Swensen, bratsch, og NOVO Quartet

PROGRAM

CLAUDE DEBUSSY (1862-1918)

Violinsonate i g-mol

Allegro vivo

Intermède: fantasque et léger

Finale: très animé

LILI BOULANGER (1893-1918)

D'un matin de printemps for violin og klaver

Deux Morceaux for violin og klaver

Nocturne

Cortège

GABRIEL FAURÉ (1845-1924)

Klaverkvartet nr. 2 i g-mol

Allegro molto moderato

Allegro molto

Adagio non troppo

Allegro molto

PAUSE (CA. 20 MINUTTER)

EUGÈNE YSAÏE (1858-1931)

Poème de l'Extase op. 21 for violin og klaver

ERNEST CHAUSSON (1855-1899)

Koncert i D-dur for violin, klaver og strygekvartet op. 21

Décidé

Sicilienne

Grave

Très animé

KÆRE PUBLIKUM

Denne på alle måder intime koncert markerer enden på min lærerige periode som studerende ved Det Kongelige Danske Musikkonservatorium. Jeg har i løbet af mine musikalske studier været bortrejst i flere år, først i den fransktalende del af Schweiz, og derefter Belgien, hvor jeg stadigvæk nu er Artist in Residence. Den franske kultur har altid været noget, jeg har følt mig tæt knyttet til, takket være min skolegang ved Prins Henriks Skole. Jeg talte sproget flydende inden jeg flyttede, men havde til gengæld ikke megen kendskab til eller erfaring med fransk musik og franske komponister. Mine studieår i udlandet var med til at styrke min relation til det franske musikliv. En verden blev åbnet op for mig. En unik verden, som fransk musik tilbyder et åbent vindue til: det forunderlige, æteriske, uhåndgribelige. Den franske post-romantik forvandlede sig hurtigt fra et relativt ukendt land til en kunstnerisk del, jeg ikke ville kunne være foruden i dag.

Derfor har jeg ved denne særlige anledning håndplukket nogle af de stykker, som for tiden har størst følelsesmæssig betydning for mig og som rører mig allermost. Jeg vil derudover have lykken af at opføre disse særlige stykker sammen med nogle af mine ældste venner, som ligeså har været med til at skabe min personlighed, både musikalsk og menneskeligt. Programmets røde tråd er altså også blå og hvid, og fører lytteren igennem nogle af de skønne oversete perler fra den franske post-romantiske periode – hver især enestående perler, som alle kan sættes på den samme sammenvævede trefarvede kæde; en cyklisk forbindelse af beundring, lidenskab, forvandling og død.

PROGRAMNOTER

CLAUDE DEBUSSY levede et kaotisk liv. Både hans barndom og hans senere år var krigsprægede, først af den fransk-preussiske krig og senere 1. verdenskrig. Hans personlige liv var heller ikke ligetil. Hans første ægteskab varede under fem år, og hans beslutninger vedrørende kvindelige erobringer kostede ham flere venskaber, bl.a. med Ernest Chausson, som ellers havde været en af hans store beundrere. Debussy havde flere hemmelige affærer og giftede sig i 1908 med Gabriel Faurés tidligere muse og elskerinde. Fauré respekterede dog Debussy som komponist og skaffede ham et år senere et job i bestyrelsesrådet ved Conservatoire de Paris. Debussys personlige liv afspejlede hans tilgang til komposition: en evig modstand mod regler og tradition, og en overvældende blanding af beundring og kritik. Han var en fattig bohemer, stærkt kritiseret af de konservative lærere på det franske konservatorium, som ligefrem forsøgte at forbyde deres studerende at overvære opførelsen af Pelléas et Mélisande. Samtidig var han et stort forbillede for en gruppe udstødte kunstnere under ledelse af Maurice Ravel – som overværede alle 14 opstillinger af selvsamme opera. Debussy formåede, til trods for de stærkt splittede ytringer omkring hans liv og hans musik, kompromisløst at skabe og følge sit eget tonesprog, med stærk indflydelse fra bl.a. javanesisk folkemusik, hvilket var med til at gøre hans værker helt unikke. Debussy komponerede sin violinsonate i g-mol under pres fra sin forlægger og beskrev selv vær-

ket som ”interessant fra et dokumentationsperspektiv og et godt eksempel på, hvad en dødeligt syg mand kan producere midt i en krig”. Sonaten var nummer tre i en planlagt række af seks sonater for forskellige instrumenter. Violinsonaten blev det sidste værk, komponisten nåede at færdiggøre og uropføre inden sin tidlige kræftforårsagede død i marts 1918, mens Frankrig stadigvæk dagligt blev bombet af tyskerne. Sonaten er en hvirvelvind af hurtigt skiftende karakterer og tilstande, fra kosmisk fred til turbulens og leg. Derudover indeholder det flygtige værk folkelige elementer fra forskellige lande, sammenvævet med fransk elegance og drømmende nuancer.

LILI BOULANGER kæmpede mere mod sit eget skrøbelige helbred end mod det konservative system ved Conservatoire de Paris. Hendes potentiale blev opdaget af Gabriel Fauré, da han besøgte familien Boulanger og lagde mærke til, at den dengang to-årige Lili havde absolut gehør. Lilis storesøster, den mere velkendte Nadia Boulanger, var elev af Fauré, og Lili deltog i timerne fra en meget tidlig alder. Hun blev senere optaget ved konservatoriet i perioden hvor Fauré var direktør, og forsøgte at deltage i den prestigefyldte konkurrence om modtagelsen af Prix de Rome, men kollapsede under sin optræden. Hun stillede alligevel op året efter, og blev i 1913 den første kvindelige modtager af kompositionsprisen – hendes søster Nadia stillede forgæves op fire gange. Desværre var Lili præget af sygdom hele sit liv og døde i en alder af blot 24 år. Hendes musik afspejler dette i sin melankolske og til tider nærmest søsyge atmosfære, og de dystre, ofte religionsrelaterede udforskede temaer, såsom sorg og savn. Begge søstre var stærkt påvirkede af Debussy, og i Lilis værk D'un Matin de Printemps, som var et af hendes allersidste, kan man særligt høre hendes affinitet til Debussys tonesprog. Værket er skrevet samme år som Debussys violinsonate, og begge komponister døde som følge af sygdom under et år senere. I hendes 2 Morceaux, som er komponeret lidt tidligere, kan man tydeligere høre hendes direkte tilknytning til Gabriel Fauré. De to små værker er harmonisk mere tilgængelige. Nocturnen er rørende og delikat med et flot romantisk højdepunkt i midten, og Cortège et kort og lystigt værk med finurlige rytmiske elementer.

I en 100-års jubilæumshyldest til **GABRIEL FAURÉ** skrev musikologen Leslie Orrey: ”Dybere end Saint-Saëns, mere varieret end Lalo, mere spontan end d'Indy, mere klassisk end Debussy – Gabriel Fauré er mesteren par excellence af fransk musik, det perfekte spejlbillede af vores musikalske geni”. Fauré er en relativt overset komponist, og associeres uden for Frankrig beklageligvis ofte med sine små, lidt simple værker. I virkeligheden var han nok sin generations mest avancerede franske komponist. Hans liv strakte sig fra Mendelssohn og Chopin perioden til avantgarde og jazz, og hans musik er fyldt med spor af både fortid og fremtid. Hans harmoniske innovationer, som især kan høres i hans senere kammermusikalske værker, fik direkte indflydelse på harmonilære på konservatoriet for de næste generationer. Han var ikke imod forvandling, og i sine år som direktør for konservatoriet i Paris bredte han viften af repertoire ud, sådan at de studerende skulle igennem alt fra renæssancemusik til Debussy. Derudover sørgede han for, at der kom eksterne censorer til alle konkurrencer, eksamener og optagelsesprøver for at undgå interne skandaler og favorisering af specifikke elever. Fauré markerede slutningen på den franske romantik, og byggede derved broen til

impressionisme og det 20. århundrede. Hans 2. klaverkvartet står i kontrast til hans 1. idet den er meget dybere og harmonisk mere kompleks, men samtidig – eller netop af den grund – mere ukendt. Det er Faurés eneste kammermusikværk i cyklisk form, og det er helt fortryllende smukt. Han præsenterer i starten af første sats et modalt tema, unisonet hos alle strygere, og dette helt specielle tema vender tilbage i alle satser, i utallige variationer (med anderledes harmoni, rytme, farve og karakter). Anden sats er en energisk og jordnær moto perpetuo i klaveret, koblet sammen med melodiske linjer (rester fra førstesatsens hovedtema) hos strygerne. Det siges, at tredje sats er baseret på Faurés minde om kirkeklokkerne i hans barndomsby. Det er kvartetens længste og mest transcenderende sats. Al tumulten fra Scherzoen forsvinder og erstattes med et nærmest gennemsigtigt slør af magi og intimitet. I kvartetens sidste sats vender Fauré tilbage til det energiske men dystre, med et tungt og rytmisk tema i strygerne. Satsen indeholder megen uforløst harmonisk søgen, som bidrager til en dramatisk og nærmest psykedelisk finale i et tonesprog, som tydeligvis har inspireret både Debussy og Ravel i deres kammermusikværker.

I denne 2. afdeling krydser vi den franske grænse hen imod Belgien. **EUGÈNE YSAÏE** var først og fremmest koncertviolinist. Hans spil var beundret af mange – heriblandt Debussy, som, efter uenigheder med den originale modtager, Ernest Chausson, endte med at dedikere sin strygekvartet til Ysaïe og hans kvartet. Derudover dedikerede Fauré sin strygekvintet til Ysaïe, og ligeså gjorde César Franck med sin violinsonate. Dog havde Ysaïe flere problemer med sit helbred, bl.a. diabetes, astma og rysten i sin højre (bue)arm, hvilket forhindrede ham i at udfolde sit karrierepotentiale, og vendte i stedet hans opmærksomhed mod undervisning, direction og komposition. Som komponist er Eugène Ysaïe en af de uundgæelige blandt violinister. Han er især berømt for sine seks solosonater inspireret af Bach, som han dedikerede til seks af samtidens største violinister. Blandt hans lidt mindre kendte, men allervigtigste og vellykkede værker, kan man tælle otte Poèmes for forskellige soloinstrumenter, orkester eller klaver. Poème de l'Extase var et af komponistens egne yndlingsværker. Extase blev skrevet umiddelbart efter 1. verdenskrig, mens Ysaïe befandt sig i USA. Han var på det tidspunkt ikke den store orkestrale komponist, men ville bevise sin kunnen på trods af sin manglende komponistuddannelse. Han vidste, at de frie rammer i Poème-formen klædte hans kompositionsstil bedst; han sammenlignede kompositionen af et Poème med dét at male et maleri uden model. Det gav ham uendelige muligheder hvad angår udtryk, form og farver. Ordvalget "Extase" er i dette værk tvetydigt. Officielt set var værket dedikeret til Mischa Elman, en violinist som Ysaïe ofte optrådte med, og som angiveligt var "født med en violin i hænderne". Der var altså udelukkende tale om et musikalsk ekstatisk stykke skrevet til en virtuos violinist. Dog komponerede Ysaïe værket i en periode hvor han, eftersom han var gift, forsøgte at undertrykke sine nyopståede følelser for en af sine tidligere studerende. Han blev senere, efter sin hustrus død, gift med selvsamme tidligere studerende. Ysaïes søn fra komponistens første ægteskab bekræftede senere, at værket til dels handlede om komponistens nye hustru. Poème de l'Extase er altså af ekstremt sensuel natur, særdeles virtuost og skrevet i et tonesprog, som både minder om den franske højromantik og impressionisme.

ERNEST CHAUSSON var også stor tilhænger af Ysaïe, og skrev dette til ham om sin koncert for violin, klaver og strygekvartet: "Jeg kan ikke skjule fra dig, at jeg tænkte på dig og på det fantastiske spil, jeg ville kunne forvente fra dig, da jeg skrev denne Koncert. På en måde tilhører værket dig, siden det stort set er sikkert, at jeg ikke ville have skrevet det uden dig". Chaussons forventninger blev opnået, hvis ikke overgået, da værket uopførte fandt sted i Belgien med Ysaïe som solist. Ysaïe var ekstremt begejstret for kammerkoncerten og bad Chausson om at komponere en violinkoncert. Dog følte Chausson sig ikke erfare nok til sådan en opgave og endte i stedet med at komponere, med tydelig inspiration fra Ysaïe, sit mest berømte værk, nemlig Poème. Chausson var i modsætning til mange komponister meget velhavende, og begyndte først at studere komposition som 26-årig, efter en afsluttet uddannelse inden for jura. Han studerede hos César Franck, og benyttede samme kromatiske harmoniske tekstur, rapsodiske udtryk og bombastiske højdepunkter. Hans koncert for violin, klaver og strygekvartet er et relativt sjældent opført værk – måske til dels på grund af den nærmest uoverkommelige sværhed i klaverstemmen. Værket er både en klaverkoncert, en violinkoncert og et kammermusikværk, hvilket gør det helt unikt og særdeles imponerende. Koncertens førstesats starter ud med et tertoners tema i klaveret, og disse tre toner bliver grundlaget for hele satsen, som karakteriseres af et yderst højromantisk udtryk. Andensatsen minder med sin charme og sit franske tilbagelænedede udtryk om et tidligt klaverværk af Debussy, men med en ekstra dimension af grandeur, som Chausson unægteligt mestrer i alle satserne af dette over 40-minutter lange værk. Tredjesatsen er dybt melankolsk og nærmest af utryg karakter med meget få lyse momenter, hvilket står i kontrast til den livlige, rytmiske og sprudlende finale. Chausson var ligesom alle de tidligere komponister på programmet stor beundrer af Wagners musik, men den belgiskfødte franskmænd nåede aldrig at fuldende sin ellers lovende karriere inden for komposition. Han var præget af depression, og noterede som 20-årig i sin dagbog, at hans fornemmelse fortæller ham, han ikke vil leve særlig længe, og at dette som sådan ikke generer ham – men at han bare håber, han når at opnå noget betydningsfuldt inden sin død. Som fornemmet døde Chausson alt for tidligt, som 44-årig, som følge af et tragisk cykelstyrt. Men hans håb blev opnået: han efterlod 39 værker, alle af særdeles høj kvalitet. Hans begravelse fandt sted i Paris, og både Fauré og Debussy var til stede.

TUSIND TAK

til min første violinlærer her på DKDM, Alexandre Zapolski, for at have formet mig som violinist og musiker. Tusind tak til Tim Frederiksen, min anden violin- og kammermusiklærer på DKDM, for sin uvurderlige støtte og vejledning, både musikalsk og personligt. Et særligt tak til min første hørelære- og teorilærer, Poul Heise, som opvakte min uendelige nysgerrighed og kærlighed for musik.

Anna Agafia Egholm

● WWW.DKDM.DK